

ΙΣΤΟΡΙΑ Β΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

3^ο ΘΕΜΑ

Τα παρακάτω κείμενα αναφέρονται στις απόψεις του Τζον Λοκ και του Μοντεσκιέ αντίστοιχα. Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις με τις απαραίτητες πληροφορίες από τα κείμενα που σας δίνονται, να απαντήσετε στα εξής:

α. Πώς ορίζεται το «κράτος» σύμφωνα με τον Τζον Λοκ και ποιο το χρέος κάθε πολιτικού άρχοντα; (μονάδες 12)

β. Ποιες είναι οι τρεις εξουσίες τις οποίες αναφέρει ο Μοντεσκιέ, ποιος κίνδυνος υπάρχει όταν συγκεντρώνονται στο ίδιο πρόσωπο ή πολιτικό σώμα και γιατί;

(μονάδες 13)

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Το κράτος είναι, κατά την άποψή μου, μία ανθρώπινη κοινωνία που μόνο σκοπό έχει τη διατήρηση και την προώθηση των κοινωνικών αγαθών. Ονομάζουμε κοινωνικά αγαθά τη ζωή, την ελευθερία, τη φυσική ακεραιότητα [...]και την κατοχή εξωτερικών αγαθών όπως είναι η γη, τα χρήματα και ούτω καθ' εξής. Είναι καθήκον του πολιτικού άρχοντα να διατηρεί υγιή και ακέραιη μία δίκαιη κατοχή αυτών των αγαθών που αφορούν την ίδια τη ζωή, για όλο τον πληθυσμό γενικώς και για κάθε ξεχωριστό υπήκοο συγκεκριμένα, μέσα από νόμους που θα ισχύουν με τον ίδιο τρόπο για όλους.

Nikola, U., *Ανθολογία της φιλοσοφίας*, (μτφρ.: Π. Τριαδά), Ενάλιος, Αθήνα 2007, σ. 278

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Όταν στο ίδιο πρόσωπο ή στο ίδιο πολιτικό σώμα, που ασκεί την αρχή, η νομοθετική εξουσία είναι ενωμένη με την εκτελεστική, δεν υπάρχει καθόλου ελευθερία γιατί μπορεί ο ίδιος ο μονάρχης[...] να κάνει νόμους τυραννικούς και να τους εφαρμόσει με τρόπο τυραννικό. Επίσης δεν υπάρχει καθόλου ελευθερία, όταν η δικαστική εξουσία δεν χωρίζεται απ' τη νομοθετική και την εκτελεστική. Αν ήταν συνδεδεμένη με τη νομοθετική, η πίεση πάνω στη ζωή και την ελευθερία των πολιτών θα ήταν αυταρχική, γιατί ο ίδιος ο δικαστής θα ήταν και νομοθέτης. Αν ήταν συνδεδεμένη με την εκτελεστική εξουσία, ο δικαστής θα μπορούσε να έχει τη δύναμη ενός καταπιεστή. Το παν θα χανόταν αν ο ίδιος ο άνθρωπος ή το ίδιο σώμα αρχόντων ή του λαού, ασκούσαν ταυτόχρονα αυτές τις τρεις εξουσίες:

δηλαδή, το να νομοθετεί, να εφαρμόζει τις δημόσιες αποφάσεις και να δικάζει τα εγκλήματα, ή τις διαφορές των ιδιωτών.

Montesquieu, *Το πνεύμα των νόμων*, (μτφρ. Γρ. Λιόνης), Αναγνωστίδης, σ. 150